

† CASIAN,
ARHIEPISCOPUL DUNĂRII DE JOS

HRISTOS ÎNVIAT DIN MORȚI,
„IZVORUL SFINȚIRII“
ȘI „PÂINEA VIETII VEȘNICE“

PASTORALĂ
LA ÎNVIEREA DOMNULUI

GALAȚI, 2014

„În vremea aceea, după ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua cea dintâi a săptămânii, au venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Și iată s-a făcut cutremur mare, căci îngerul Domnului, pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de la ușă și a stat deasupra ei. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui, albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat cei care păzeau și s-au făcut ca niște morți. Iar îngerul, răspunzând femeilor, a zis: Nu vă temeți, căci știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați. Nu este aici, căci S-a sculat precum a spus. Veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. Duceți-vă degrab și spuneți ucenicilor Săi că S-a sculat din morți și iată va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo Îl veți vedea. Iată, v-am spus vouă. Iar ele plecând în grabă de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui. Dar cum mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat și le-a zis: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Mergeți și spuneți fraților Mei să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea. Și plecând ele, iată unii dintre păzitori, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele ce s-au întâmplat. Atunci ei, adunându-se împreună cu bătrânii și ținând sfat, au dat bani mulți ostașilor zicând: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat pe când noi dormeam. Și dacă se va auzi aceasta la dregător, noi îl vom potoli și pe voi vă vom face fără grijă. Iar ei luând banii, au făcut cum i-au învățat; și s-a răspândit vorba aceasta între iudei până în ziua de azi“.

(Evanghelia care se citește în cadrul Utreniei Învierii,
din noaptea Sfințelor Paști, Matei 28, 1-20)

† CASIAN,
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOP AL DUNĂRII DE JOS

**Preacucernicilor preoți,
Preacuviosului cin monahal
și tuturor dreptmăritorilor creștini din Eparhia noastră,**

*har, milă, pace, sănătate și bucurie
cu prilejul mărețului praznic al Învierii Domnului,
iar de la Noi, arhierească binecuvântare.*

*Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!*

*„Trupul lui Hristos primiți și din
Izvorul cel fără de moarte gustați!“
(din Cântările liturgice,
când se împărtășesc credincioșii)*

Iubiți frați și surori în Domnul,

Minunea Învierii Domnului din morți, a treia zi după așezarea Trupului Său în mormânt, a schimbat total direcția vieții noastre. Până la Înviere, toți oamenii au stat „în întuneric și în umbra morții“ (Isaia 9, 1), fără a avea perspectiva unei continuități a vieții dincolo de mormânt. Deși Sfânta Scriptură ne-a descoperit posibilitatea intervenției lui Dumnezeu în vindecarea omului de cea mai dureroasă clipă a despărțirii de viața pământească, totuși nimeni nu a arătat

concret trup mort, îngropat și înviat, cu martori mulți și credibili, așa cum a arătat Mântuitorul, prin învierile săvârșite înaintea propriei Învieri: a fiului văduvei din Nain (Luca 7, 11-17), a fiicei lui Iair (Matei 9, 23-26, Marcu 5, 22-24, 35-43) și a lui Lazăr (Ioan 11, 1-45).

Învățații și filosofii au vorbit oamenilor, au scris în diferite tratate și au îndemnat, prin mijloacele lor, la speranță în dănuirea după moarte, dar nu au putut demonstra, pe viu, această realitate profundă. Doar Fiul lui Dumnezeu, prin Întrupare „*de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria*“ (Crezul, art. 3), a „*gustat cu trupul moartea*“ (Evrei 2, 9) și ne-a arătat puterea Sa cerească, prin Înviere.

Învierea Sa cu trupul din mormânt este „*omorârea morții și începutul altei vieți, veșnice*“¹. Hristos Domnul înviază cu trupul ca „*Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat*“ (Crezul, art. 2). Trupul Său, așezat în mormânt, deși este real, asemenea trupului nostru, se deosebește de al tuturor celorlalte persoane umane pentru că este fără de păcat și, prin urmare, moartea nu-l poate consuma și distruge, căci nu este al ei. În fața acestei minuni, moartea este biruită și viața își continuă existența în veșnicie! „*Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău?*“ (I Corinteni 15, 55). „*Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și niciun mort nu este în groapă*“².

Astfel mărturisim la Învierea Domnului, nu doar ca despre un eveniment petrecut cu Sine, ci ca despre un mare dar al vieții veșnice, dincolo de moartea trupească. De acest dar al vieții veșnice ne împărtășește Hristos Domnul Cel Înviat din morți, „*pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire*“ (Crezul, art. 3), făcându-Se „*începătura învierii celor adormiți*“ (I Corinteni 15, 20). Astfel

---

1. *Canonul Învierii*, Cântarea a VII-a, în *Penticostar*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2012, p. 20.

2. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvânt de învățătură în Sfânta și Luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învieri a lui Hristos, Dumnezeuul nostru*, din „Slujba Utreniei Învierii din noaptea Sfințelor Paști“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 25.

și mărturisim cu toții: „*Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din mormânturi viață dăruindu-le*“ (Troparul Învierii).

În acest înțeles, mult mai aproape de sensibilitățile noastre, Învierea Domnului devine sursă, „*izvor al vieții veșnice*“, din care ne este îngăduit, prin credință și curățirea de păcate, să ne împărtășim, încă în trup fiind, aici, pe pământ. Așa înțelegem mai profund cântarea Bisericii: „*Veniți să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă (mormânt, s.n.) făcută cu minuni, ci din izvorul nesticăciunii cel izvorât din Mormântul lui Hristos, întru care ne întărim*“³. Iată cât de mult schimbă Mântuitorul Iisus Hristos, înviat din morți, înțelesul mormântului în care îi așezăm pe cei dragi și unde vom fi așezați și noi, fiecare la rândul său. Din locul întunecos și sediu al morții, el devine, prin Învierea Domnului, „*dătătorul de viață mormânt*“! De la Mormântul Domnului primim, ca dintr-un izvor, „*apa cea vie a vieții*“ (Ioan 4, 11), iar Trupul Său înviat din morți ni se dăruiește ca „*medicament [și arvună] a nemuririi*“!⁴

Iubiți frați și surori în Domnul,

În creștinism, locul văzut al îngropării Mântuitorului, la Ierusalim – în condițiile prea bine cunoscute și relatate clar de Sfinții Evangheliști (Matei 27, 59, 60; Marcu 15, 43, 47; Luca 23, 50, 56; Ioan 19, 38, 42) – după Învierea din morți, a treia zi, capătă un sens nou, tainic și taumaturgic, adică vindecător. Un mormânt săpat în stâncă, în care a fost așezat cu trupul Său sfânt Domnul, devine din „casă“ a morții, „palat“ strălucitor al vieții și „ușă“ deschisă spre Învierea cea de obște. Spre acest mormânt se îndreaptă, în grabă, îndată după Învierea Domnului, dis-de-diminează, la „*mânecare*

---

3. *Canonul Învierii*, Cântarea a III-a, în *Penticostar*, ed. cit., p. 16.

4. Sfântul Ignatie Teoforul, *Epistola către Efeseni XX*, 2, în vol. „Scrierile Părinților Apostolici“, colecția „Părinți și scriitori bisericești“, vol. 1, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1979, p. 164.

*adâncă*⁵, Apostolii și mironosițele femei. Acolo îi întâmpină îngerul, îmbrăcat în alb, care le vestește Învierea lui Hristos și le arată locul unde a stat El. Mormântul nu a putut reține trupul îndumnezeit, plin de slavă și izvorâtor de nemurire! Au rămas doar învelișurile omenești, giulgiurile. Trupul înviat a sfințit și mormântul și giulgiurile prin care a trecut în momentul Învierii, după cum în iad, cu sufletul, Hristos-Domnul i-a eliberat pe cei care erau ținuți „în întuneric și în umbra morții” (Isaia 9, 1).

De îndată ce s-a vestit Învierea Domnului, Mormântul Său devine loc sacru și mărturie a acestei minuni. De acolo se transmite vestea cea mare: „*A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; Acolo Îl veți vedea, după cum v-a spus*” (Marcu 16, 6-7). Sfântul Mormânt al Domnului, „*dătătorul de viață*”, de timpuriu în Biserică este transpus, în centrul Sfântului Altar, ca loc al actualizării Învierii. Se numește Sfânta Masă! Ea prefigurează atât Mormântul Domnului, cât și locul Cinei celei de Taină. Are rolul sacru de a-L arăta viu pe Mântuitorul, dar și de a-L oferi, spre împărtășire, celor care cred și doresc a-L primi ca „*leac al nemuririi și doctorie pentru a nu muri*”⁶.

Iată cum a ales Hristos-Domnul lăcașul în care a biruit moartea, Mormântul Său, ca punct central al bisericilor noastre, spre care să mergem, precum Sfinții Apostoli și Sfintele Femei Mironosițe, pentru a ne vindeca de rănilor dureroase din sufletele și din trupurile noastre, provocate de frica de moarte sau de dureroasa despărțire, temporară, de cei pe care i-am așezat în morminte! Totodată, iubiți frați și surori în credința cea adevărată a Învierii și a vieții veșnice, Domnul ni Se oferă prin Sfintele și Preacuratele Sale Taine, în chip văzut, spre a primi puterea nevăzută, dar simțită, a învierii din păcat.

---

5. *Canonul Învierii*, Cântarea a V-a, în *Penticostar*, ed. cit., p. 17 coroborată cu ediții mai vechi (de exemplu 1953, p. 8).

6. Sfântul Ignatie Teoforul, *op. cit.*, în sursa indicată mai sus, p. 164.

Despre câteva aspecte privind „*darul nemuririi*“ și „*Izvorul cel fără de moarte*“⁷ din care ne împărtășește, prin Biserică și prin mâinile preotului, din Sfântul Potir, la Sfânta Liturghie, Hristos Însuși, dorim să ne luminăm împreună, la Paștile anului acestuia.

Așa precum ați fost informați, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel ne-a invitat să reflectăm și să pătrundem, mai profund, în înțeleșurile duhovnicești ale Tainei Sfintei Spovedanii și Tainei Sfintei Împărtășanii. Aceasta întrucât dintotdeauna, pentru creștinii Bisericii, Paștile este Învierea din morți a Mântuitorului și, prin urmare, și învierea noastră din moartea spirituală pricinuită de păcate. Prin tradiție, mai înainte de curățirea trupului, a caselor și spațiilor dimprejur, creștinul își curățește sufletul! Dar în modernitate, accentul nu mai cade pe această latură sfântă și vitală a existenței noastre spirituale, ci, mai ales, pe cea materială și emoțională. De Paști ne mulțumim, cei mai mulți, cu primirea luminii, ceea ce este foarte important, dar nu suficient! Lumina ni-L arată pe Hristos! Dar ea nu ni-L poate oferi! Or, Învierea înseamnă tocmai prezența în noi a puterii Mântuitorului de a învinge moartea spirituală și de a ne învia la adevărata viață creștinească.

Învierea Domnului ne-a eliberat de puterile diavolești ale răului distrugător. „*Când văd pârga mea (pe Hristos Înviat, s.n.) că a biruit moartea, nu mă mai tem de război, nu mă mai înfricoșează lupta. Nu mă mai uit la slăbiciunea mea, ci caut la puterea nespusă a Aceluia Care are să lupte împreună cu mine. Oare, Cel ce a biruit tirania morții și i-a luat toată tăria, oare nu va lupta pentru cel de același neam, al cărui chip a voit să-l ia pentru marea Lui iubire de oameni?*“⁸

---

7. Chinonic la momentul împărtășirii credincioșilor, în *Liturghier*, Ed. I.B.M.O., București, 2012, p. 195 și 276.

8. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la sfinți*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2002, p. 151.

Acest mare adevăr îl întărește Sfântul Apostol Pavel, când ne încredințează: *„Chiar dacă omul nostru cel din afară se trece, cel dinlăuntru însă se înnoiește din zi în zi. Căci necazul nostru de acum, ușor și trecător, ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slavă veșnică, covârșitoare, neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt trecătoare, iar cele ce nu se văd sunt veșnice“* (II Corinteni 4, 16-18).

Iubiților,

Dintru început, creștinii au fost invitați să se apropie *„cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste“* de Hristos, la Sfânta Împărtășanie, de către Sfinții Apostoli și urmașii slujirii lor, iar această chemare răsună până astăzi și cât timp va mai fi lumea pe pământ.

Sfânta Împărtășanie, instituită de Hristos-Domnul la Cina cea de Taină (Matei 26, 26-28; Marcu 14, 22-24; Luca 22, 19-20; I Corinteni 11, 23-26), mai înainte de Sfintele Sale Pătimiri, de moartea Sa pe Cruce, de așezarea în mormânt și de slăvita Sa Înviere din morți, are puterea întăririi noastre în lupta cu patimile și păcatele și devine arvună și hrană a vieții veșnice: *„Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică“* (Ioan 6, 54) *„și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață“* (Ioan 5, 24). Sfânta Împărtășanie este *„Pâinea cea vie“* (Ioan 6, 48), *„care s-a pogorât din cer“* (Ioan 6, 51). Ea este și *„medicamentul nemuririi“*⁹. Sfânta Împărtășanie este, așadar, împreună-viețuirea duhovnicească a noastră cu Mântuitorul, Care Își face *„locuință“* în noi¹⁰. Ea este întărirea noastră sufletească și trupească! Așa ne arată Marele Vasile: *„Stăpâne, Iubitorule de oameni, Care ai murit și ai înviat și ne-ai dăruit nouă aceste înfricoșătoare Taine, spre binefacerea*

---

9. Sfântul Ignatie Teoforul, *op. cit.*, p. 164.

10. Canonul de Pocăință către Sfântul Înger păzitor, Cântarea a VIII-a, în *Ceaslov*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2001, p. 275.

*și sfințirea sufletelor și a trupurilor (...), spre luminarea ochilor inimii mele, spre împăcarea sufleteștilor mele puteri, spre credință neînfruntată, spre dragoste nefățarnică, spre desăvârșirea înțelepciunii, spre paza poruncilor Tale, spre adăugirea dumnezeiescului Tău har și spre dobândirea Împărăției Tale. Ca, în sfințenia Ta, cu acestea fiind păzit (...), să nu mai vuez mie, ci Ție, Stăpânului și Binefăcătorului nostru*¹¹.

În înțelegerea profundă, autentică, Sfânta Împărtășanie este anticiparea, încă de aici, a viețuirii în Împărăția lui Dumnezeu. Este o înviere continuă, în această viață supusă decăderii noastre. Este puterea și lucrarea mântuitoare a Domnului, prin iubirea Tatălui și cu împreună-lucrarea Sfântului Duh, în Biserică, pentru învierea noastră din păcat. Este începutul îndumnezeirii noastre, după har, dar și ajutor perceptibil, în trupul slăbit și în sufletul ostenit de suferințele viețuirii egoiste și păcătoase. Precum Hristos-Domnul a intrat în cele mai întunecoase laturi ale morții și i-a eliberat pe cei robiți de ea, tot astfel intră, prin Sfânta Împărtășanie, și „în toate încheieturile, în rărunchi și în inimă și arde spinii tuturor păcatelor, curățește sufletul, sfințește (...) gândurile și oasele; numărul deplin al celor cinci simțuri îl luminează; peste tot (...) pătrunde; curățește, spală și îndreptează, înțelepțește și luminează“, ne arată „locaș numai al Duhului“ și ne ajută să nu mai fim „sălaș păcatului, ci Lui (Ție) casă, prin primirea împărtășirii”¹².

Pentru a ajunge la această culme a bucuriei împărtășirii cu Domnul este firească pregătirea atentă și curățirea profundă, spre însănătoșirea reală și învierea concretă din amărteala patimilor și din moartea spirituală a păcatului.

De aceea, așa cum suntem preocupați în curățirea, zi de zi, a trupului și a îmbrăcămînții exterioare, ori a casei în care viețuim,

---

11. Rugăciunea întâi, a Sfântului Vasile cel Mare, din rânduiala de „Mulțumire după Dumnezeiasca Împărtășire“, în *Liturghier*, ed. cit., p. 367-368.

12. Rugăciunea a treia, a Sfântului Simeon Metafrastul, din rânduiala de „Mulțumire după Dumnezeiasca Împărtășire“, în *Liturghier*, ed. cit., p. 369-370.

cu atât mai mult, se cuvine a ne curăța pe dinlăuntru, prin post, rugăciune și, mai ales, prin milostenie, așa cum fac mulți în casele, în parohiile și în localitățile unde viețuiesc bunii noștri creștini.

Astăzi, la luminatul Praznic suntem, însă, invitați să ne arătăm mai întâi „*hainele albe și curățate*“ ale Botezului și luminile faptelor bune, asemenea unor faruri strălucitoare care ni-L arată pe Mântuitorul dornic să ne invite la Masa, la Prânzul Împărăției. Aici, în biserică, lipsa nu se vede, „*căci toți au o singură haină, haina cea mântuitoare*“¹³. „*Masa este plină, ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând*“¹⁴.

Spre a înainta în această stare a omului liber, adică eliberat de păcate, Hristos Domnul ne cheamă în ceata „*prietenilor Săi*“ (Ioan 15, 14). El ne ajută prin Taina Sfintei Spovedanii individuale, la duhovnic, doctorul nostru sufletesc cel mai apropiat, rânduind de Biserică, să ieșim din întunericul morții păcatelor, prin pocăință sinceră, la starea de curăție și să ne unească în lumină. El vorbește astfel cu noi, ca și cu Sfinții Săi Apostoli, la Învierea Sa, „*ca și cu niște prieteni ai Săi adevărați*“¹⁵.

Deci, preaiubiților, după ce am ascultat aceste mărturii transmise din vistieria trăirii sfinte a celor care, în Biserică s-au unit cu Domnul și nu mai viețuiesc păcatului, ci Învierii, dorim să vă așezăm la inimă, tuturor celor care, acum și aici, cu lumina pascală în mâini, ați lăsat „*toată grija cea lumească*“, din mijlocul atâtor preocupări, suferințe, boli, necazuri ori lipsuri, îndemnul să nu întrerupem bucuria și să nu ne grăbim să risipim lumina cea adevărată din inimi. Lumânarea, totuși, se va consuma și se va stinge! Paștile înseamnă însă trecerea dincolo de „*lespedea*“ grea de pe „*mormântul*“ apăsărilor personale. Lumina care nu se stinge este Trupul luminos al

---

13. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbători împărătești...*, p. 153.

14. Idem, *Cuvânt de învățătură în Sfânta și Luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învieri...*, p. 25.

15. Rugăciunea a șaptea, a Sfântului Simeon Noul Teolog, din „Rânduiala Sfintei Împărtășiri“, în *Liturghier*, ed. cit., p. 361.

Mântuitorului, care pătrunde, prin Sfânta Împărtășanie, în noi „și amestecă în trupul nostru mireasma Trupului Său celui de viață dătător”¹⁶.

„Sărbătoarea și praznicul acesta n-au nevoie de bani, nici de cheltuieli, ci de o **voință bună** și de un **suflet bun** (...). Aici nu se vinde nimic trupesc. Aici «se vând și se cumpără» predicarea cuvintelor dumnezeiești, rugăciunile părinților, binecuvântările preoților, înțelegerea, pacea, unirea. Duhovnicești sunt darurile, duhovnicesc este și prețul! (...) Să prăznuim praznicul acesta prea mare și strălucit, în care a înviat Hristos! Să-l prăznuim cu bucurie, dar și în cuvioșie! A înviat Hristos și cu El a înviat întreaga lume! **El a înviat sfărâmând legăturile morții!**”¹⁷. Și noi vom învia!

Iubiților,

Așadar, fără participarea la Sfânta Liturghie de Sfintele Paști, nu ne putem bucura deplin împreună. Așa precum ați venit, mulți, și ați ascultat pe Hristos-Domnul înviat din morți, prin vocea preotului: „*Veniți de luați lumina!*”, tot astfel să auziți și acum, toți, cu bucurie și să urmați chemarea lui Hristos. Veniți, de Sfintele Paști, la Sfânta Liturghie! Aproiați-vă! „*Trupul lui Hristos primiți și din Izvorul cel fără de moarte gustați!*”. Veniți toți! Este „o singură masă și pentru bogat și pentru sărac. Ești bogat? Nu poți adăuga mesei nimic. Ești sărac? Sărăcia nu te împiedică să iei parte la masă. Da, pentru că dumnezeiesc este harul (...). Așa sunt darurile Stăpânului. Nu împarte împărtășirea după rang, ci după voință și gând”¹⁸.

Într-un gând să ne îmbrățișăm, frățește, unii pe alții! Să ne ierțăm sincer și noi, astăzi, la luminatul praznic al Învierii Domnului!

---

16. Rugăciunea către Domnul nostru Iisus Hristos a Sfântului Isaac Sirul, care se citește după „Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos”, în *Acatistier*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2006, p. 42.

17. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbători împărătești...*, p. 143.

18. *Ibidem*, p. 141.

Să ne ajutăm unii pe alții din convingere creștinească, neuitând că o parte dintre semenii, tineri ori vârstnici, în toate comunitățile noastre, se află în suferință, în boală și în sărăcie! Să-i încurajăm și să-i sprijinim, după putere, spre a li se aprinde și lor în inimi, în suflete și în viața de zi cu zi, lumina Învierii! Așa să ne bucurăm în Domnul, unii de alții, de aproape și de departe!

Hristos a înviat!

Adevărat a înviat!

Al vostru de tot binele doritor
și către Hristos Mântuitorul rugător,

† Casian,

Arhiepiscopul Dunării de Jos